

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 1/2 an 10 cor.
pe 1/4 an 5 cor.
pe o lună 2 cor.
N-ri de Duminecă pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscripte nu se înpolază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:
de un șir germond: prima dată 14
banii; a doua oară 12 banii; a treia
oară 8 b. de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 322.
Scrisori nefrancați nu se primesc.

Costinescu.

Numele acesta s'au învățat să-l cunoască și să-l scrie și cei din presa maghiară. Și-l scriu des colegii șoviniști. «Magyar Kereskedők Lapja», organ al comercianților, marilor industriași și întreprinzători maghiari, îl pun ca titlu la primul lor articol dela 16 Aprilie.

Este cea mai mare laudă la adresa actualului ministru de finanțe — căci de d-șă e vorba — articolul acesta violent încontra d-lui Emil Costinescu.

Și-au găsit în sfârșit și Ungurii nașul. Dl Costinescu îi lovește unde-i mai doare: la pungă. Și-i lovește nu pe Ungurii propriu zisi, căci aceștia nu prea s'au negustori și întreprinzători, ci dă o lovitură neomaghiarilor, celor veniți de curând din Galizia, cari pe cât sunt de șoviniști în politică, pe atât de furioși devin când sunt loviți la — interese.

Să ascultăm numai jelanii lor.

Ei scriu:

„Costinescu. Numele acesta e românesc. Îl poartă actualul ministru de finanțe al României, un dușman înverșunat al Ungariei și tot așa și Austriei. Puțin ne-ar păsa însă de sentimentele ostile ale acestui domn, dacă n'am fi în ajutorul negocierii convenției comerciale cu România și dacă n'am exporta anual în țeara vecină mărfuri în preț de 20 milioane, care face de altfel 1.46% a exportului nostru. Am putea să nesocotim însă și aceste 20 milioane, mai ales că și România exportă la noi mărfuri în preț de 14 milioane coroane; pierderea noastră

n'ar fi decât decât 6 milioane. Noi însă — după ce industria noastră se va fi dezvoltat — aspirăm la piețele din Balcani, acolo vrem să desfășurăm prisosul fabricațiilor noastre, fiind aproape, ceea-ce întâmplându-se, bunele relații cu România prețuese pentru noi mai mult de 20 milioane.

„Acum însă ministrul de finanțe Costinescu vrea să ne oprească în acest drum. Răsboiul cu România l'am gustat odată și am fost păgubiți în măsură destul de simțitoare. A păgubit și România. Că dl Costinescu totuși vrea să readucă acele vremuri, nu putem înțelege! Dar că așa stau lucrurile, actualul ministru de finanțe al României nu face secret. Se știe anuine, că noul tarif vamal el l'a redactat. Ear când acesta a fost debătut în Cameră, mai zilele trecute, Costinescu a declarat hotărât, că este gata a ceda în privința moderațiilor vamale până la extrem, se leagă însă cu tărie de pozițiile vamale îndreptate în contra Austriei și Ungariei. Și în cursul debaterii speciale s'a și ținut de vorbă, consecuent. Astfel când unui au obiectonat că prea a pus vamă pe cai, deși România este necesită să importe cai, Costinescu a declarat că da, asta-i așa, dar tot n'a redus nimic; simplu pentru-să 60% din caii importați sunt din — Ungaria.

„Și aceea se știe, că guvernul român a hotărât că după sancționarea noului tarif vamal denunță toate tratatele de comerț și pentru încheierea altora va începe tratative întâi cu Germania, apoi cu Italia și numai în locul al treilea cu Austro-Ungaria. Ear că dl Costinescu să-și arate și mai mult puterea, a făcut să se voteze o lege în virtutea căreia față de statele cu cari nu s'a încheiat convenție comercială, pozițiile tarifului vamal se vor urca cu 50% ear pentru mărfurile scutite se va percepe 30%. Dacă nu vom putea deci încheia convenție cu România din cauza pretențiilor ei exagerate, n'am putea să exportăm nimic în România și în

urma răsboiului vamal s'ar pune capăt oricăror relațiilor comerciale.

Ear răsboiul acesta este foarte verosimil în urma atitudinii d-lui Costinescu care a pus lucrurile pe ascuțit. Pe lângă criza convenției comerciale cu Italia, se mai adaugă acum criza cu România, drept probă că încheierea convențiilor comerciale sunt enorm îngreunate.

Noué, se înțelege, ne-ar plăcea ca în toate să domnească raporturi bune între România și Ungaria. N'avem să ne supărăm însă pe bărbatul de stat român care cu acest privilegiu sau o atitudine hotărâtă față de guvernul maghiar. Ci mai ales avem să-l laudăm în măsura în care el dau guvernunților nostri să înțeleagă și simțiască, că România este o putere, că nici în relațiile comerciale nu pot să se facă înlesniri, câtă vreme în viața politică sunt atâtea de zis. Cum adică: aici, acasă, presa maghiară și guvernul care stă sub influența marilor capitaliști ovari, să lovească în noi ear dincolo, în România ei să explozeze de asemeni? Ba încă vor ca România să le fie o etapă în drumul spre cucerirea pieșilor din Balcani?

Asta nu mai merge. Nu, ci dacă vor bună vecinătate cu frații nostri, mai presus de toate sunt ținuti să trateze bine cu noi, din cauza cărora chiar dacă România nu are interes a se strica cu vre-un vecin, hotărât însă că nu poate avea simpatie nici solitudinea pentru cei-ce ar încasa bucurii milioanele României, dar de interesele neamului românesc nu vor să știe.

RIVALII.

Roman de Max Kempner Hochstädt. 10

„Da ruinat“ repetă bătrânul. „Și așa fi de mult, dacă dînsul nu de mult mi-ar fi venit în ajutor“.

Tu, se înțelege, ești prea mult ocupată de afacerile tale egoiste ca să observi grijile cari au încărunit capul tatălui tău. Așa dar să știi, odinioară bogatul domn de Hedberg, sta înaintea falimentului, apa ni-a ajuns până la gât și ca și unul care se înecă și să prinde de un paș ca de ultima speranță, — așa așteptam eu reînnoirea baronului.

El veni, și cu o nobletă, fără a se gândi, îmi oferi enorma sumă de care aveam lipsă. Lui îi mulțumesc esistența, onoarea, ba chiar și viața mea, pentru că n'as fi putut suporta ruina. Tu încă lui poți să-i mulțumești toate aceste și cred că îți vei trage consecvențele din cele petrecute“.

Cu aceste cuvinte părăsi odaia, lăsând-o pe Gerda într'un chaos de gândiri și sentimente a căror rezultat era apoi o desperare ce o zdrobia. Așa dar acesta a fost motivul pentru care tatăl ei se purta așa de curios în timpul când dînsa era logodită! Era fără grije, se știa într'o esistență sigură și acum se văzu d'odată căzut ca din înălțime. Au ajuns s'eraci, chiar acum i-a spus-o tatăl ei. Și numai pentru a păstra aparența, ca să pară toate cum au fost, dintr'o teamă care era de rîs, ca nu cum-va să l pără-

sească prietini, pentru aceasta s'a dat el în mâna acestui om, pe care dînsa îi ura instinctiv și-l disprețuia. Și pe dînsa a destinat-o tatăl de jertfă? Ea să fie mijlocul de plătere, o sclavă albă care să fie dată celui ce dă mai mult. O nu! Mai bine un tra în sarcăie susținută de munca mânilor ei, decât o viață întreagă să poarte un jug urgisit.

Cu încetul deveni mai liniștită și se pregăti cu hotărîre firmă pentru lupta care o aștepta.

IX.

Și începu.

Zi de zi făcea tatăl ei observări cari aveau să facă impresii asupra ei; descria caracterul tînerului profesor în colorile cele mai vii și preamăria fericirea unei căsătorii care este zidită pe bunăstare, grad de cultură egal și același nivel în societate.

Ea nu-i contrazicea, căci îi venea greu să răpească bătrânului cu o singură lovitură toate iluziile și să ajungă cu dînsul la o ruptură. Spera însă mîntuire. Dar de unde să vie aceasta?

Baronul venea la dînsă ca și mai înainte, par'că nu s'ar fi întâmplat nici cel mai mic lucru. Nu făcea nici aluzii la speranțele și dorințele sale, cu atât mai mult îi exprimau privirile aceea ce i-se petrecea în suflet. Și așa ori cât de silă îi era ei de societatea baronului, de voia tatălui ei trebuia să-l sufere.

Și cum zilele treceau fără ca dînsul să se apropie de ținta dorită, îl vedea devenind din

ce în ce mai nervos și impacient. Și tatăl deveni mai moros și uricios, părea că baronul zilnic îi amintește că este în mâinile lui.

Mai aproape, tot mai aproape era ora când să implinea anul de când iubitul mort își luase adio dela dînsa. Atunci într'o zi descoperi dînsa ceva important. Baronul făcuse descrierea celor petrecute în voiași și opul îl predase unui editor german.

Un exemplar legat în deosebi pompos l'a daruit baronul familiei Hedberg și Gerda afla o deosebită plăcere în a se tortura prin cetitul cărții care-i renoia din nou durerea pentru cel pierdut. La un anumit loc, unde era vorba de pregătirile făcute de ambii încă înainte de a pătrunde în deșerturi, ca un fulger de-odată îi trăsni idea în cap: Asta trebuie că ai mai cetit-o unde-va.

Și cât mai mult se gândia, cu atât îi era mai clar. Cuvintele îi veniau atât de cunoscute și totuși înzădar își chinuia creierul, aruncă cartea la parte și cercă să-și îndrepte sufletul obosit de gânduri în alte părți, totuși acela mereu să întoarse la idea de mai înainte.

Și de-odată i-se făcu lumină în suflet; cu grabă nervoasă se repezi la biroul ei, scoase scrisorile lui René și le ceti cu ochi aprinși. Și în sfârșit ajunse la cea din urmă.

Trad. de Hortense B.

(Va urma).

Sinodul Eparchiei Aradului.

— Deschiderea solemnă. —

Eră, Dumineca Tomii, Sinodul Eparchiei Aradului a fost deschis cu obicinuita solemnitate. Deschiderea festivă a fost precedată de serviciu divin în catedrala episcopescă și de chemarea Sfântului Duh. A oficiat însuși P. S. Sa Episcopul I. I. Pap, asistat de Vicarul Orădiei Marț V. Mangra și alți membri ai clerului.

Biserica a fost plină de credincioși, ca la Paști. Corul a cântat compoziții de ale dului profesor Trif Lugojan, care s'a dovedit cu acest prilej nu numai bun conducător de cor, dar și compozitor de seamă.

Membrii sinodului s'au adunat în sala cea mare a Seminarului, unde puțin după orele 12 P. S. Sa Episcopul a deschis ședința printr'un discurs pe care-l vom publica în întregime, discurs primit cu aprobări.

S'a cilit apoi lista membrilor și s'a constatat că sunt de față 44 deputați, deci Sinodul se declară capabil de a aduce hotărâri valide.

Sunt absenți: V. Babeș, dr. G. Cosma, Paul Fășie, Iosif Gallu, dr. Halic, V. Hamsea, Andreiu Horvát, Ioan Pap, dr. G. Popovici, dr. N. Popovici, G. Sârb, dr. I. Trailescu și M. Veliciu.

Se prezintă credenționalele nouilor aleși în cercurile Halmagiu, Giula, Vășcău și Oradia.

Actele sosite la birou se împart diferitelor comisiuni.

Se acordă mai multe concedii.

C. Gurban propune ear' Sinodul primește ca discursul rostit de P. S. Sa Episcopul să fie cuprins în procesul verbal al ședinței.

P. S. Sa ridică ședința la ora 1.

Geandarmii în biserică.

— Telegramă dela Șişești. —

Duminecă după amiază am primit următoarea telegramă:

Șişești, 17 Aprilie.

Credincioșii adunați din loc și din jur să serbeze aici Isvorul Precistei au fost împedicați cu puterea și violența geandarmilor înarmați postați la intrarea în biserică. Chiar cultul divin, precum și procesiunile religioase au fost oprite cu forța armelor. Poporul e cuprins de nemărginită durere și indignațiune. S'a făcut telegrafie arătare la Papa dela Roma și la Majestatea Sa Monarchul nostru. Tot poporul protestează înaintea lui D-zeu și a lumet culte contra acestor sâlbăticii.

Dr. Vasile Lucaciu, preot.
Daniil Andreica, epitrop.

Din parte-ne n'avem destul de aspre cuvinte să înfierăm această procedură administrativă. Cum: nici în biserică să nu mai fie Românii cruțați, nici serviciul divin să nu fie respectat?

Alăturăm protestele noastre la ale braviilor frați din Șişești, atât de adânc jigniți în simțul lor religios.

Incăpăținarea patriarhului ecumenic.

Gavernul Turciei a comunicat patriarhului ecumenic, să caute un modus vivendi cu cuțovlahii, la care patriarhul a răspuns, că el stăruiește a escomunica pe preotul român Teodor din Monastir, care voește cu ori-ce preț să introducă limba românească ca limba liturgică.

Patriarhul a mai adăugat că pentru cele câte-va familii românești din Monastir, nu se poate ridica o biserică patriarhală. Patriarhul atrage atențiunea serioasă a Porții asupra efectelor ce a avut schisma Bulgarilor, căci, zice el, nu este vorba aci despre o chestiune bisericească, ci de una politică.

Patriarhul a repetat cererea sa de mai înainte ca să se aresteze preotul Teodor și să fie adus la Constantinopol, ceea-ce Poarta a refuzat, recomandând patriarhului o împăcare cu Cuțovlahii.

Românii le cer acum, ca să se alterneze liturgia, adică într'o Duminecă să se citească românește, iar în alta grecește cum se face la Uesküb, cu Sârbii.

Este probabil că dacă nu se va ajunge la o înțelegere cu patriarhul — Poarta sau puterile vor fi chemate să hotărească ele, asupra acestui diferend.

Din străinătate.

O lege istorică.

Una din legile istorice sună că: faptele în istorie se repetă, adică, popoarele trec cu tot timpul petrecut prin aceleași faze.

În „Européen“ se face o comparație a faptelor petrecute în Franța în secolul IX-lea și secolul XIX-lea. Publicăm în întregime această comparație care credem că prezintă un oare-care interes.

Sfârșitul fazelor marelui străluciri.

800.—Carol cel Mare sfârșit ca împărat de Papa Leon III.

803.—Apogeul domniei lui Carol cel Mare: tratatul cu Nicephore. Imperiul franc se întinde până la Sava.

814.—Moartea lui Carol cel Mare.

1804.—Napoleon I. sfârșit ca împărat de Papa Piu VII

1807.—Apogeul domniei lui Napoleon I: tratatul dela Tilsitt. Imperiul francez se întinde până la Niemen.

1814.—Abdicarea lui Napoleon I.

Origina fazelor decadentei.

820.—Invasiunea Normanilor.

830 și 833.—Răscoala fiilor lui Ludovic Piosul. Împăratul este depus și detronat.

846 și 849.—Primele ordonanțe prin cari seniorii își arogă dreptul de a alege pe suzeran, de a face dreptate și de nu a da ajutor regelui, exceptând cazul de războiu general.

853 856 868.—Noi invasiuni și jefuirea Parisului de Normanzi.

870.—Tratatul dela Meersen care restrânge granițele Franței până la Meusa. Lorraine devine cauza conflictului perpetuu între Gallo-Franzi și Germanii.

877.—Capitularea dela Ancéry-pe Oise care consacără revoluțiunea feudală.

886.—Normanzii amenință Parisul cari cumpără salvarea sa pe prețul de 700 livre.

1814 și 1815.—Invasiunea aliaților.

1830 și 1848.—Revoluțiunile. Decăderea lui Carol X. și Ludovic-Filip.

1849.—Stabilirea republicei cu un președinte și o adunare legislativă aleasă cu votul universal direct.

1870-71.—Invasiunea în Franța a Germanilor. Capitulația Sedanului, dela Metz, și dela Paris.

1871.—Tratatul de Francfort prin care Prusia cucerește Alsacia și o parte din Lorrena.

1875.—Votul adunării naționale, constituția dela 24 Februarie care consacără forma de guvernământ republicană.

1886.—Prusia are intențiunea de a ataca Franța. Războiul n'a fost evitat de cât prin intermediul Rusiei.

Războiul ruso-japonez.

Admiralul japon Togo. Corespondentul lui Figaro, scrie despre admiralul Togo următoarele: Numele admiralului Togo este în gura tuturor.

Togo, îmi spuse un Japonez într'o zi, este un eron năprasnic, Știi d-ta ce-a făcut el în războiul cu China? A tras cu pușca asupra Japonezilor. Ascultă: Japonezii se cereau, iar Chinezii nu voiau să se bată; atunci Togo a luat pușca și a tras în Japoni, soldații crezură că glonțul a venit din partea Chinezilor și lupta începu.

De asemenea se citează mai multe proverbe a le lui Togo.

Ordinul, prin care era numit ca admiral l'a găsit bolnav în pat. Se ridică zicând:

„Îndată ce voi pune piciorul pe corabie, mă voi însănătoși“.

Apoi zise: „boala am învins-o; mai am să înving acum pe dușmani“.

Când plecă la luptă, un prieten îl întrebă despre ce trebuie să-i spună femeii sale. Togo răspunse:

„Nimic; cel mult, că eu îi poruncesc să nu-mi scrie nimic“. Un răspuns cu adevărat spartan sau român.

După prima luptă, când i se anunță, că va-sele inimice au fost avariate, el răspunse: „le vom repara noi“.

Când își luă rămas bun de la soția sa, zise:

„Acum n'am nici tată, nici mamă, nici frate, nici soră nici soție, nici copii; nu voi să am alt gând de cât patria și cred că nu mă voi întoarce viu din război“.

Cu această ocazie își lăsa prin testament toată averea sa statului. Femeea sa, tinăra, consimți fără să spună un singur cuvânt.

Corespondentul pune următoarea întrebare: Care din amândoi a adus o mai mare jertfă pentru Patrie?

Vaporul Petropavlovsk.

Vaporul „Petropavlovsk“ era cel mai mare și mai important cuirasat al Rusiei.

Fusese construit în 1884, avea o capacitate de 11250 de tone și făcea 16 noduri pe ceas. Avea 4 tunuri cu tir rapid de calibru 15 centimetri, 36 de tunuri mai mici cu tir rapid și 40 de tunuri obicinuite.

Amiralul Macharof.

Amiralul Macharof era unul dintre cei remarcabili ofițeri superiori ruși și cel mai cunoscut în străinătate.

Moartea sa lasă de sigur regrete și în România, unde amintirea sa e încă vie. El luase parte și se distinsese în războiul româno-rus-turc din 1877, în timpul căruia comandase o navă a companiei maritime din Odesa. Cu privilegiul atacului de torpile dirijat de Marele Duce Constantin contra năvilor turcești „Seif“, „Idjolie“, „Mahmudie“ și „Hasan-Sefhet“, tinărul ofițer Macharof a dovedit, încă de pe atunci, că are stofă de amiral.

În urma primei înfrângerii a Rușilor dela Port-Arthur, amiralul Macharof, fu trimis anume în Extremul-Orient spre a lua comanda supremă a flotei ruse în locul amiralului Alexiev.

Și chiar în acest scurt timp, de când avea comanda supremă, a știut să facă câte-va lovituri de forță, dintre care cea mai remarcabilă a fost unirea flotei dela Port-Arthur cu cea din Vladivostok, adevărată genialitate militară care a provocat admirația cercurilor competente din întreaga lume.

Invențiunile lui Macharof.

Amiralul Macarov era și un matematician și tehnician distins.

Dotat cu o ingeniositate remarcabilă, are la activul său o serie de invenții aplicate nu numai la marina rusă ci și în marinele străine.

Unul din instrumentele inventate de dînsul și care în toate marinele poartă numele lui, e un aparat care servește a astupa găurile prin care poate pătrunde apa în micile bastimente.

Acest aparat consistă într'o imensă pânză pe care o strecoară sub navă și oprește năvălirea apei, un timp suficient pentru-ca nava să poată ajunge în port. Acum câți-va ani propuse

pentru a micșora primejdiile ciocnirilor pe mare, ca vasele să fie prevăzute cu o prelungire de lemn care rupându-se succesiv să înlăture cu deservire ciocnirea vasului.

Această invenție nu a fost apucată.

El este inițiatorul unui dispozitiv grație căruia obuzul poate să traverseze plăcile de oțel a căror suprafață a fost întărită prin cimentare.

Invenția amiralului Macflarov care a făcut mari servicii marinei ruse este cea a năvilor sfărâmatoare de ghiață, destinate a menține liberă intrarea a porturilor în timpul erno.

Fortificațiile Rușilor pe malul drept al Ialului par a nu fi isprăvite, nici legate între ele, deci nici în stare de a fi apărate, măcar că se aflau acolo cinci-spre-zece mii de Ruși. Japonezii au trecut Ialul la 25 Martie st. n., Joi înainte de Paști. La Tatungkan ar fi fost o ciocnire neînsemnată cu Rușii; Antungul ar fi în mâinile Japonezilor, cari au găsit acolo 6 tunuri părăsite de Ruși. Antungul e în Manciuria pe malul stâng al Ialului, Tatungkan e ceva mai departe pe malul mării în Manciuria. O depeșă spune că Rușii fac un pod peste Ialu, la Koșan sau Kolșan, se vede că Japonezii îl vor fi făcând, căci Rușii au părăsit țărutul stîng și nu mai au nevoie de a face pod.

La Ialu au ajuns pe uscat avangarda armatei I-ia a Japoniei care e sub comanda generalului Kuroki. Armata a II-a sub generalul Oku, debarcă la Yongampho, în Coreea, lângă gura Ialului. Yongampho la 35 de klm. spre sud de Vigiu.

Japonezii la începutul războiului au debarcat oști la Cemulpo, de unde au înaintat de-au ocupat Seul, capitala Coreei. Dar Cemulpo înfătoșă multe greutăți, însă alegere nu aveau, pentru-că porturile nordice erau înghețate. Mai târziu au în început a debarca mai la Nord, la Cinampho, la gura fluviului Tatong, de unde concentrarea la Pioengian a putut să se facă mai lesne.

La 10 Martie st. n. au sosit la Cinnampho 12 vase japoneze de transport; iar altele 30 cu 20.000 de oameni se așteptau. Dar n'au debarcat, ci au stat o lună de zile pe vase, până ce au primit acuma de curînd poruncă să plece la Yongampho. Totodată transportul cel mare a plecat din Japonia de-a dreptul la Yongampho. Așa că au sosit acolo 40 de vase de transport cu armata a II-a, când armata I-ia a ajuns la Ialu. Se mai așteaptă div. a 3-a spre a o completa.

Prudența Japonezilor e atât de mare încât debarcarea nu se face pe malul drept, măcar că Rușii l-au părăsit, și de bună seamă în cea mai mare parte la Yongampho, iar pe Ialu a trecut numai o avangardă. Debarcările la Takusan sau la Takungan se vor face numai după ce se vor fi ocupat poziții înaintate spre munți. Pentru debarcarea armatei a II-a vor trebui 10—14 zile; căci nu se debarcă numai oamenii, dar și cai, tunuri, etc., provizii.

Deci fără jertfe mari Japonezii au 65.000 soldați luptători cu 216 tunuri și cu 20 de escadroane de cavalerie la Ialu.

Catastrofa vaporului Petropavlovsc continuă a ocupa întreaga lume, mărind agitațiunea și nedumerirea asupra nimicirii lui și împregiurarea, că până acum nu s'a putut descoperi adevărata cauză a nenorocirii. La asta se mai adaugă și moartea celebrului pictor Veresciaghin, care împreună cu Tolstoi a fost unul dintre cei mai mari și vestiți fii ai patriei sale și care tot așa, ca apostolul păcii dela Iasnai-Poiana a fost un fervent propovăduitor al păcii.

Despre lupta navală dela 15 c. nu avem încă amănunte; ziare engleze însă aduc știrea, că Japonezii au debarcat lângă Culiang pentru a încungiura Port-Arthurul.

Vestea asta, deși flota rusă slăbită în mod însemnat în urma deselor lovituri ale adversarului ușurează ori-ce mișcare strategică a flotei japoneze, trebuie să o primim cu rezervă.

Lăsăm să urmeze aci telegramele de er:

Londra, 16 Aprilie. Locțiitorul Alexiev a sosit er la Port-Arthur. Scopul călătoriei sale este cercetarea stărilor din port și căutarea corpului lui Makarov,

Azi înainte de amiază un încrucișător și trei vapoare au explorat portul pentru a afla corpul lui Makarov. Marea încă și acum aruncă în continuu multe cadavre rupte și mutilate în urma exploziei.

Petersburg, 16 Aprilie. Corpul lui Makarov n'a putut fi aflat. Doi încrucișători erau aproape să fie surprinși de flota japoneză, din naintea căreia cele două basteimentele ruse s'au refugiat grabnic în port. Se crede că Japonezii azi vor bombardă din nou portul.

Londra, 16 Aprilie. Lui Morning Leader îi se telegrafează lui Tien-tșin, că Japonezii au încercat să debarce trupe cu scop de a încungiura Port-Arthurul.

După Daily Telegraph ca loc pentru debarcare a fost designat Culiang, care se află la o îndepărtare de 40 mile dela Port-Arthur.

Petersburg, 16 Aprilie. Locțiitorul Alexiev a adresat er Țarului următoarea telegramă:

Cu cel mai profund respect anunți Măiestății Voastre, că azi la 9 și jumătate flota japoneză constatătoare din 14 vase de război și împărțită în două divisiuni a bombardat din Liao-tșang alternative forturile și orașul portului Arthur, trăgând peste tot 185 focuri. Flota noastră spriginită de Pobieda și de bateriile din forturi a ripostat. Pe bord 5 soldați au fost vulnerați. Dintre soldații marinei n'a fost nici unul rănit, nici vase n'au fost avariate.

Londra, 16 Aprilie. Lui Times i-se comunică din Tokio următoarele: Armata japoneză este stăpână pe țărmul stâng al fluviului Yalu, și de oare-ce și calea ce duce la mare încă se află în puterea Japonezilor, ei sunt stăpâni și pe gura râului; astfel ei se află în poziția favorabilă de a putea încungiura aripa dreaptă a armatei ruse, când doresc.

Petersburg, 16 Aprilie. Se confirmă știrea, că Vasili Vereșciaghin, celebrul pictor, care a mers pe câmpul de război împreună cu generalul Kuropatkin, a fost și el pe vaporul Petropavlovsc, unde a perit împreună cu ceilalți.

Petersburg, 16 Aprilie. Conform știrilor sosite aci, China mobilizează, prin ceea-ce s'a dovedit destul de evident, că guvernului chinez nu-i pasă de neutralitate. Cel mai excelent general chinez au părăsit Pekingul, plecând la locul destinat. Comandantul suprem al oștilor chineze de nord, generalul Ma a plecat din Peking în trăsură, grăbind spre zidul cel mare chinez.

Guvernul trimite mereu trupe în Mandșuria, cari au și sosit la Kalgan. Această mobilizare fățișă a Chinei a provocat mare agitațiune în Petersburg.

Londra, 16 Aprilie. Rușii au proclamat pretutindeni în insula Liao-tong starea de asediu.

Londra, 16 Aprilie. Guvernul rus a adus la cunoștința guvernului englez și al Statelor-Unite, că pe toți acei raportați, cari umblă cu vapoare și se folosesc de telegrafia fără sîrmă, îi va considera ca spioni, și îi va împușca, iar vapoarele lor vor fi scu-

fundate. Ziarul Times protestează contra acestei proceduri, iar guvernul american a făcut demersuri pe lângă ambasadorul sus pentru revocarea acestei note.

Concertul Popovici-Dima în Orăștie.

Sub acest titlu »Libertatea« scrie:

Marți în 12 a. l. c. conform anunțului și programei publicate în »Libertatea«, s'a dat mult doritul concert arangiat de artiștii noștri Dimitrie Popovici, D-na Maria Dima și George Dima.

Publicul dornic de a petrece o seară în sfere mai înalte, într'o lume mai ideală, s'a prezentat din loc și din depărtare într'un mod mulțumitor.

Inteligența română și străină împodobeau sala dela »Transilvania«.

Ca să nu las pe on. cetitorii prea mult în așteptarea concluziunii ce aș trage din espunerea pe rînd a prestațiunilor fie-cărui artist, anticipez, că totul a fost un deliciu, totul perfect, totul o mândrie națională!

Acel Popovici, care a cucerit cu cântul său o lume întreagă, care să preumblă cu glasul său dela cele mai profunde tonuri până la cele mai înalte ce un bariton le poate ajunge, și aceasta cu o ușurătate așa de mare, încât abia-l poți urmări cu auzul, acel Popovici, mă va scusa, dacă nu aflu cuvinte de potrivite pentru a-l glori-fica. Este prea mare, ca peana mea să-l poată descrie!

Dacă însă on. cetitor vrea totuși să vadă impresiile lăsate în sufletul meu — apoi eată oglinda palidă, din care să reflectează următoarele constatări: Cântăreț perfect, dramatic perfect, prezență răpitoare, african ce te nspăimântă și doinitor cum rarî Români! (Aplausele parcă și acum le mai aud).

Doamna Maria Dima a cântat la noi pentru prima dată și nu fără cuvînt a fost distinsă de M. S. Regina României, căci posedă o voce voluminoasă și plăcută — iar ce privește școala, e destul să știi că și-a avut de măiestru pe soțul d-sale G. Dima. Un lucru mi-s'a părut mie: nu tocmai bine ales și anume: Piesele cântate nu au imbiat d-nei Dima ocaziunea de a-și arăta vocea în toată estensiunea ei, fiind ele ținute cam tot la aceeași distanță în scară. Ce privește predarea și ținuta, a fost la culme și impunea. Tinerimea noastră a răsplătit-o, pe lângă aplausele publicului, și cu un buchet frumos cu puternică fundă tricolor.

Ce să zic de dl Dima? Mai toți cunoaștem pe acest Rubinstein românesc, care pe lângă că e un dirigent neîntrecut, un compozitor mult apreciat, dar apoi la acompaniare te face să crezi că acuză uită pe cântăreț în jocul său minunat pe tastele instrumentului său și mă prind că la acompaniarea baladei din op. »Africana« nu știu ce să-i fi făcut și nu te ar fi simțit, atât era de aprofundat în greaua acompaniare!

Telegrame.

Portsmouth, la 14 Aprilie. Eri seara torpiloarele au făcut exercițiu de atac contra portului Portsmouth. Când torpiloarele au încercat cu ajutorul reflectorilor să pătrundă pe neobservate în port, vaporul Peazer s'a năsipit. Se afirmă, că dintre personalul aflător pe vapor nime nu și-a pierdut viața. Vaporul a fost cu greu scos la larg.

Washington, la 14 Aprilie. Conform unei telegrame din Persaona (Florida), sosită la ministerul de marină pe vaporul de război Missori a explodat sub durat aexecițiului de tiragi un turn de panțerat. Explosia aceasta a pricinuit moartea a 29 oameni. Accidentul s'a întimplat pe la amiază. În docuri s'a întimplat explozi. Cadavrele au fost mutilate întră atâta, încât n'au putut fi recunoscute, iar hainele de pe nefericiți au ars total.

Pulermo, la 14 Aprilie. Cardinalul Celeria a murit.

La comitat!

Viceșpanul comitatului Aradului a convocat reprezentanța comitatensă în adunare generală ordinară pe ziua de 25 Aprilie.

Atragem de p'acum luarea aminte a membrilor români să-și întocmească așa lucrurile, în cât să fie cât mai mulți la ședință. Ba ca o înaltă datorință să-și socotească toți a fi de față și a sări întru apărarea drepturilor poporului.

ROLUL TRANSIBERIANULUI.

Transiberianul are în războiul actual un rol de primul ordin. Cu cei 9000 de km. de cale unică, Transiberianul este singura arteră prin care Rusia va rămâne în comunicație cu Extremul-Orient, să-l întărească, să-l aprovizioneze cu hrană și muniții.

Neuer Züricher Zeitung publică un foarte interesant articol asupra capacității de transport a acestei linii, scris de un oficer superior elvețian. Autorul articolului ia ca unitate de măsură numărul și lungimea trenurilor, cari pot fi îndreptate într-un sens sau într-altul. Trebuie negreșit, ca vagoanele de transport să se întoarcă toate la punctul de plecare. Durata călătoriei nu intră la socoteală: îndată ce un tren sosește la destinație, celelalte se succed după formula stabilită.

Numărul trenurilor cari pot să circule pe o linie unică, depinde de intervalul ce separă două garajuri sau două încrucișări și de timpul pe care trenurile îl pun pentru a parcurge acest interval. Trenurile militare de pe Transiberian, mergând cu o înălțime de 25 km. pe ceas, și distanțele maxime între stațiuni fiind cam de 40 de km., ele parcurg această distanță într-o oră și 36 minute; trenul cu vagoane goale face aceeași distanță în același timp; trenurile se vor succeda așa dar, la o distanță de 3 ore și 12 minute cel puțin, ceea-ce face 7 trenuri în 24 ore cel mult. Odihna necesară echipelor de oameni, neregularitățile inevitabile, întâzieri, reparațiuni, etc., fac ca în acest calcul să se reducă cel puțin un tren. Vor rămâne dar 6 trenuri în 24 de ore; aceasta e capacitatea de transport a Transiberianului.

Lungimea trenurilor depinde de mai mulți factori: în primul rând de lungimea garajilor, de felul cum au fost puse șinele și traversele, de înclinarea rampelor, de raza curbilor și de soliditatea podurilor. În general se calculează pe osii nu pe vagoane.

După un document oficial, ce e drept, din 1900, Transiberianul a fost construit pentru-ca să poată circula în 24 de ore, trei trenuri militare duble, de o greutate de 18.000 puzi (a câte 16,4 kgr fac 300 de tone), cu 30 de osii. Călătorul Eugen Zobel a notat că în 1900, cu privilegiul răscoalei Boxerilor, nu s'au putut îndrepta spre Extremul-Orient, în termen mijlociu, de cât trei „demi-trenuri“ pe zi. Cele șase trenuri de cari a fost vorba adinea-ori sunt jumătăți de trenuri, de 30 de osii, cu câte 150 tone fie-care tonajiu brut, fără locomotivă. Din acestea rezultă că Transiberianul poate duce, pe fie-care 24 de ore, 900 de tone brute, cu 180 de osii.

Odată aceste cifre stabilite, autorul articolului cercetează ce capacitate de transport reprezintă ele pentru armata ce trebuie concentrată în Extremul-Orient.

Se va avea în vedere mai întâi că un tren de soldați, călătorind trei săptămâni în șir prin regiunile pustii și reci ale Siberiei, trebuie să fie provăzut cu instalațiuni ce n'ar fi indispensabile unui transport de câte-va ceasuri într-o țară civilizată. Un vagon cu două osii trebuie să fie rezervat personalului trenului; un vagon e pentru bucătărie, cu proviziile sale, împreună cu apa potabilă. Din cele 30 de osii, nu mai rămân disponibile așa dar, de cât 26 disponibile pentru trupă. În Europa se numără pentru fiecare păreche de osii, 36 de oameni ori 7 cai. Dar, în cazul de față oamenii trebuie să doarmă întinși, trebuie să aibe sobă și combustibil: dacă e vo ba de cai, trebuie să aibe nutreț, etc. Este de ajuns dacă numărăm 14 oameni și 3 cai de fiecare 2 osii.

Un regiment de infanterie rusă are: 4 batalioane, pe picior de război, 7 oficeri de Stat-

major, 72 oficeri și de sub-oficeri, 4000 de oameni, din cari 13 eclerori călări, 43 de cai de cavalerie, 150 de cai de transport, 43 de căruțe cu 4 roate și 43 cu două roata, și 2200 de puști.

Pentru a transporta un regiment trebuie: pentru statul-major și biroul său 4 osii; pentru 4000 de soldați (câte 14 de osie): 286 osii; pentru 193 cai, (câte 3 de osie): 64 osii; pentru 120 osii de căruțe: 80 de osii de vagon, sau, în total, 450 de osii.

Afară de aceasta, regimentul trebuie să ducă cu sine nutrimint pentru trei săptămâni, precum și aprovizionări cari să-i permită, în Manciuria, așteptarea celorlalte proviziuni trimise în serviciul intendenței.

Socotind un kilogr. pe zi de om, — împreună cu apa potabilă, — și cinci kilogr. pe zi de fiecare cal ajungem la 250 de tone pentru 25 de zile. Aceste provizii ocupă 64 de osii.

Astfel ajungem la suma de 514 osii, sau 20 de trenuri simple de 26 de osii, pentru materialul rulant necesar transportului unui regiment. Dar, după cum am văzut, neputându-se expedia de cât 6 trenuri simple pe zi, regimentul va întrebuința 3 zile și jumătate pentru a defila pe dinaintea stațiilor. Presupunând că Transiberianul nu va avea altceva de transportat, va debarca în estul Siberiei câte 1000 de oameni pe zi.

Dar războiul n'are numai această singură exigență. Intendența trebuie să îngrijească, fiecare zi, de hrana trupelor cari sunt actualmente în Manciuria, și fiecare sosire de noi trupe, îngreunează această sarcină. Toate aprovizionările cari s'au găsit, au fost îndreptate spre Port-Arthur și Vladivostok, pentru a putea face față necesităților flotei și unui asediu probabil. Aceste provizii disponibile sunt însă foarte mici, și totul va trebui să fie trimis prin Transiberian din Europa sau din Siberia occidentală.

Până acum nu sunt încă, desigur, 200.000 oameni și 25.000 cai în Manciuria, — afară de detașamentele cari păzesc linia, — și Rușii trebuie să calculeze cel puțin cu acest efectiv, dacă vor ca armata lor să se măsoare cu cea japoneză. Dar aplicând nevoilor unei armate așa de mari, socotelile de adinea-ori, ajungem la 325 tone pe zi, necesitând 146 osii, sau șase trenuri de 28 osii disponibile, adică exact tot ceea-ce linia Transiberianului poate transporta.

Așa dar, Transiberianul poate, sau să satisfacă nevoile zilnice ale unei armate de 200.000 de oameni, în Extremul Orient, sau să trimită în fiecare zi câte 1000 de oameni de ajutor, acestor armate; juna din aceste corvezi exclude pe cea-l'altă.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 18 Aprilie 1904.

Monarhul în Budapesta. Din Viena se comunică știrea, că regele, care luni încă va mai acorda audiență, la 25 l. c. va sosi în Bpesta. În legătură cu asta amintim și telegrama din Londra, conform căreia împăratul-rege la 23 Iunie a. c. va întoarce regelui Edvard visita. Recepțiunea solemnă, pentru care se fac deja de pe acum întinse pregătiri, va fi cât se poate de strălucită. În onoarea augustului oaspe în palatul din Buckingham se va da un bal de curte, ear în opera Convent Garden o reprezentațiune de gală, la care va lua parte ca dirigent Richter, fostul măestru de capelă la opera împărătească din Viena, ear doamna Selma Kurz, fosta membră a operei împărătești, va cânta.

— **Duminica Tomii** în Arad s'a serbat nu numai la catedrală, dar s'a dat cu acest prilej și la Seminar obicnuita producțiune a societății teologilor și pedagogilor, cu un program variat, instructiv și foarte bine executat.

Seara a fost reprezentațiune teatrală și dans la «Casa Națională», aranjată de bravii noștri meseriași.

Vom reveni.

— **Pentru concertul Dima-Popovici** publicul românesc arată un deosebit interes. Deja o parte mare a locurilor sunt reținute de alaltăieri.

D-na și D-l G. Dima au sosit azi în Arad.

— **DI Vincențiu Babeș**, octogenarul fruntaș al vieții noastre publice și-a cerut concediu pe întreaga durată a sesiunii sinodale, ceea-ce i-s'a și acordat luându-se în vedere adâncă-l bătrânețe care-l pune așa zicând în neputința de a face așa drum lung: dela Budapesta și îndărăt. Tot din cauza bătrâneței d-sa n'a luat parte nici la ședințele Academiei Române. După-cum aflăm, d-sa a petrecut sfintele sărbători având în jurul său aproape întreaga familie, dintre care Dr. Victor Babeș, de pildă, a ajuns somitate europeană și podoabă a universității din București.

Urăm veneratului octogenar sănătate și putere.

— **Memorandul teologilor.** Precum aflăm mai amănunțit, Memorandul pe care clericii din Sibiu l'au înaintat Sinodului arhidieceșan, cuprinde 12 puncte, prin cari e rugat Sinodul ca să îndrume consistorul arhidieceșan, să se țină de dispozițiile prescrie în *Regulamentul seminarial*, atât cu privire la primirea teologilor în seminar, cât și cu privire la instituirea de preoți. Să nu se mai primească pentru această carieră de cât tineri maturisanți, și numai câte 30 în cursul I, și să nu mai fie primiți de aceia cari și-au făcut dubioasele lor studii pe la Rákospalota... — Cu privire la întreținerea lor în seminar, nu s'au ridicat în Memorand nici o plânsoare, fiind clericii altfel mulțumiți de actuala conducere a seminarului.

(„Liber tatea“).

— **Cununie.** D-șoara Eugenia St. Moșă și dl Emil Vințelariu anunță cununia lor, care se va celebra în 20 Aprilie a. c. la orele 11 $\frac{1}{2}$ a. m. în biserica gr.-or. din Suburbiul Iosefin Sibiu.

Multe felicitări.

— **Regina Izabela și valoarea banilor.** Ziarul „Gaulois“ povestește următoarea anecdotă drăgălașă despre defuncta regină Izabela: Regina nu avea nici idee despre aceea ce va să însemne o sumă mai mare de bani. Când s'a urcat pe tron, într-o zi a venit la ea sfrititoarea din Asturia a regelui infant Alfonso XII, să imploare ceva ajutor dela regină pe seama nefeșicțiilor din Asturia, cari au îndurat-o o grea încercare în urma unei îngrozitoare catastrofe. Regina a ascultat înduioșată amănuntele întâmplărei desastroase, în urmă chemă mareșalul de curte și îi zisă:

— Dă acestei femei s'ermene deloc 10.000 duros.

Suma aceasta exprimată în valuta noastră ar fi de 40.000 coroane. La auzul poruncei reginei, mareșalul căuta oare-care pretext de a face să înțeleagă pe stăpâna sa, că atâta ar fi prea mult.

— Fă, ceea-ce ți-am poruncit, roști din nou regina.

Atunci mareșalului îi veni în minte o idee originală. Luă 10.000 duros, și îi înșiră în absența reginei pe mesele din apartamentele regale. Când regina Isabelle s'a rentors dela plimbare și observă sumedenia de piese de aur, mirată întrebă:

— Ce-i cu suma asta de bani?

— Maiestate, — răspuse mareșalul — aceasta este suma, care ai donat-o nutritoarei prințului.

— Ai înnebunit? Dă-i zece piese.

Vicleanul mareșal a reușit să facă în modul acesta pe regină să acoarde o sumă mai corăspunzătoare scopului, căruț o destinasă.

— **Sărbătorile sântelor Paști** s'au petrecut din partea Românilor din Budapesta, ca în toți anii de când avem biserică, în deplină bucurie

Indată efect surprinzătoriu!

Nou! Jahner-Crème fără grăsime. **Nou!**
Mai nou produs igienic pentru înfrumșetarea și nobilizarea pielii.

Efectul îndată fără esemplu consistă prin aceea, cumcă pelea obrazului, prin aceeași ușoară încordare, consistă asemenea unei netezimi de marmor alb și fineță, care acū nici prin un alt mijloc de înfrumșetare nu s'a dobândit.

Un mijloc de înfrumșetare prin însușirea aceasta cum e Jahner.

Crème fără grăsime agitează în tot locul o sensatiune insuflețită. Mai perfect pe terenul pentru îngrigirea înfrumșetării. Nestricăcios! la moment efect.

Pe timpul întrebuițării dispar peste galbene, bube de înferbințări, bubite, sgrăbunțe și altele pentru necurățirea pielii.

Netezește sbărcituri și semn de bubat, acoardă însuși la persoane mai bătrâne o culoare de obraz jună proaspătă și grațioasă; obrazul, grumazul, brațele și mâinile conservă o înfrumșetă frapantă și o culoare drăgostoasă.

Jahner-Crème fără grăsime să poate mai virtos ziua cu succes a se întrebuița. Nu conține nici argint viu, nici plumb. 1 tegulă 1 coroană.

Jahner s a p u n. Acest săpun servește spre conservarea și nobilitarea pielii, este liber de ori-ce aspreală și eserecăt influința cea mai blăncătoare asupra pielii. La întrebuițarea Jahner-pomadel trebuie mai întâiu să spălăm cu acest săpun, prin ce efectul pomadel se înaintează foarte esențial. 1 drb. 60 fileri.

Jahner p u d e r. Jahner-puderul este nedispunat non plus ultra a tuturor pudurilor. Este un pudor pentru bal, salon, de toate zilele precum și pentru înfrumșetarea pelei, care are însușirea nu numai de a scoperi, ci este și absolut nestricăcios. Jahner-puderul este un produs perfecționat, care în privința bunății și a nepernițosității este asemenea ori-cărui pudor îndilgen și din țării externe. Pentru blondine să ia rosa sau alb; pentru brunete (chamois, galbeniu) rosa sau alb. 1 șatula 1 coroană.

Jahner a p a d e g u r ă. Cel ce-și spală gura regulat seara și dimineața cu Jahner apa de gură nu va avea nici-când dinți găuroși și delatură durerea de dinți. Nu se poate destul recomanda la carne burețioasă al dinților. Tocmai așa se potrivește la dinți cu rădăcini clătinate. Un mijloc sigur contra cărnii dinților ușor săngeroase. Contra putrezirii cărnii dinților. La dureri de dinți reumatice. Foarte prețioasă este la înlăturarea respirațiunii rău mirositoare. 1 sticlă 1 coroană 40 fileri.

Jahner p a s t a d e d i n ț i. Liber de săpun. Mai toate persoanele cari întrebuițează pasta cu săpun conținătoare, au la marginea dinților o peatră acră cafeniu deschis; carnea dinților e moale și ușor săngeroasă! Este dară a se recomanda tuturor, cari țin la valoarea dinților sănătoși și frumoși Jahner pastă de dinți fără săpun. 1 doșă 1 cor.

Jahner p o m a d ă p e n t r u c r e ș t e r e a p ă r u l u i. 1 Tegula 2 coroane.

Jahner e s s e n ț ă d e p ă r. Aceasta întărește perii deja clătinați, înaintează în mare măsură creșterea și contribuie hotărât la deplina înlăturare a mătretel din cap. 1 sticlă 1 coroană 60 fileri.

Jahner v ă p s e a l ă d e p ă r. Resultat reușit! Nu descolorează! Culoare naturală a părului! Cel mai nou nestricăcios mijloc care îndată după prima întrebuițare recăștigă culoare naturală a părului încăruntit, alb și roșu, precum părul din barbă și sprâncene, după plac brunetă și neagră sau blondină. Aplicarea este foarte simplă și este alăturată în instrucțiunea dată fie-cărui etn. O neisbândă a coloritului după precisa instrucțiune de întrebuițare de sigur nu s'a întâmplă.

La cumpărare să se spună apriat ce culoare se poștește (negru, brunet sau bël) pentru părul încăruntit. Un carton 4 cor.

Jahner a p ă b l o n d i n ă. Părul nu prea frumos bël, roșu și brunet să poate în timp foarte scurt bël-auriu colora. Apa blondina este pe deplin nestricăcioasă, fluidul e fără culoare și miros, care nu colorează nici pelea, dar nici pănzăturile albe. 1 sticlă 4 coroane.

Părul alb nu să poate cu apa blondina colora. Pentru părul alb se convine numai Jahner vapseală de păr.

MIJLOC DE VINDECARE.

Tusă. Bomboane de Dr. Oppolzer. Un mijloc foarte aprobat contra catarhului a organelor de respirat, contra tusei, răgușelei, contra gâdelării în ghit, catarhului de plămâni, a respirației grele. 1 șatula 80 fileri.

Fluidul pentru Rhenmatism și Gicht a lui Dr. Hoffmann. Un mijloc aprobat încă de mulți ani contra Gichtului, Rheuma, dureri de nervi, Neuralgia, Rheuma, în musculi, Exudate, Iachias, Scărătirea unor membre, înfeptirea musculilor și coardelor chilaviturilor și durerilor din crucea spatelui. 1 sticlă 80.

Pilulele curățitoare de sânge a lui Dr. James. Pilulele acestea curătesc sângele, iritează activitatea materilor și înaintează mișcarea scaunului, depărtează toate sucurile rele, ferea stricată și rămășițele rămase din alte beteșuguri. 1 boiță 80 fileri.

Balsam de Dr. James. Balsamul acesta încălzește ranza și sângele îngreoiat, depărtează acriciunea, flegma și ferea superficială și prin aceasta produce o mistuire proaspătă, prin urmare aduce mistuirea rănzei (st-machului) în mișcare nouă și e-cită pofta la mâncare și beutură. Balsamul acesta depărtează vânturi e. soorește activitatea intestinelor, delatură ridicarea din stomach, amărăciunea, greața de cap și amețiala. 1 sticlă 80 fileri.

Unsoare de rie a prof. Kaposi. Această unsoare se aplică cu bun rezultat nu numai la rie ci și la tot felul de excrescenții a pielii. 1 tegulă 1 coroană.

141 8-16

Comand-le să se adreseze la

RUDOLF JAHNER, apotecariu.
 Temesvár-Fabric strada principală Nr. 70.

CORNEL TĂMĂȘDAN

neguțator de condimente, delicatose și ape minerale
 în ARAD

Calea Arhiducelui Iosif Numărul 12.

Recomandă de pe situl său bog arangeat, unde se poate căpăta: marfă colonială, delicatose, cea mai fină teă din străinătate, rum, procurate din sursele cele mai renumite, tot felul de ape minerale, vinuri din patrie și străinătate, șampanie franceză și ungară, cognacuri pe lângă prețurile cele mai echitabile.

— Sămênțe de sêmênat de ale lui Mauthner. —

Pachetare gratuită. La cumpărare cu bani gata 20% rabat.

N-rul Telefonului 419.

158 11-20

„MAUREȘANUL”

instituit de credit și economii, societate pe acții în
MARIA-RADNA.

Fundat și deschis în 15 Noemvrie 1897.
 Capital social fl. 40.000, în 400 acții de fl. 100.

Acoardă: credite personale pe cambii; credite pe cambii cu acoperire ipototecară; credite pe obligațiuni cu cavenți până la fl. 50; și împrumuturi pe amanete și efecte publice.

Primește: depuneri de bani spre fructificare, după cari institutul plătește contribuția erarială; ear' deponenții primesc după banii depuși până la 1000 5% de la 1000 în sus 6% interese.

Directiunea.

Prăvălie nouă!

ifj. FITUS IOZSEF

prăvălie și magazin de sticla, porțelan, lampe și rame de tablouri.

ARAD, Strada Forray nr. 4

Pe lângă prețuri moderate se află de vânzare vase de porțelan pentru cafea, ceaiu; vase de lavoar, obiecte de gală din majolika, lampe de masă și pendante, tot felul de obiecte de sticlă, obiecte de cristal, colorate șel.

173 7-15

KOSÁR BÉLA

Telefon 423.

Timisoara, Józsefváros, str. Bonnaz Nr. 15.
 Plane, pianine, harmonii, cimbale, fabricate proprii și con-
 structii recunoscute.

Fabricate dela fabricii din pa-
 trio și din străinătate.

INSTRUMENTE FOLOSITE.

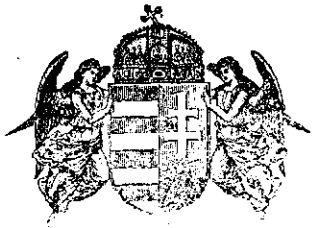
Diferite automate mono-și multisono.
 Institut de împrumut.
 Reparațiuni.
 Intonare.

139 4-26

Catalogul cu prețuri gratuit.

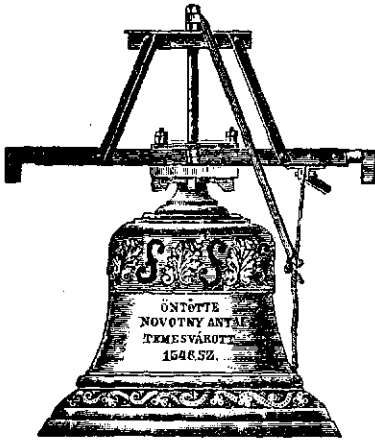
Premiat cu medalia cea mare milenară la expoziția din Budapesta în 1896.

Turnătoră de clopote și de metal
a lui

Antoniu Novotny

în Timișoara-Fabric.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanție pe mai mulți ani, prevăzute cu adiustări de fer bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în ori ce parte îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture prin ceea-ce sunt mănuite de crepare.

Cu deosebire recomandă

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, esri sunt prevăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura

S și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai răsunător, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu. Esă că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton unui clopot de 408 klg. patent după sistemul vechiu

mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adiustare de fer bătut, — ca și spre turnarea de toate de metal.

Clopote la greutate de 300 klg. și mai jos se află totdeauna gata în magaziu.

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere grătit și franco

1035 85-52

Cel mai mare atelier pentru fabricarea mausoleelor în Ungaria de Sud.

Isvorul de comanda cel mai echitabil
și comod.

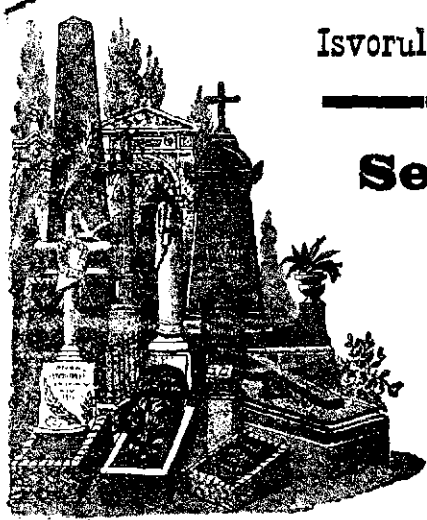
Serviciu prompt.

Soliditatea o confirmă multele
scrieri de recunoștință.

Place de marmoră p. mobile

și

tot felul de lucruri sculptate.

Kapfer György

188 8-30

TIMIȘOARA.

Gyárváros, Andrassy-ut 16 szám.

Cel mai efiin isvor de cumpărare în una din cele mai mari prăvălii de Oroloage și giuvaricale

din Arad.

Pentru prețuri ne mai pomenite
se pot căpăta la

Deutsch Izidor,

orasornicar și juvaergiu

Arad, strada Templon.

(Palatul minorităților).

Oroloage de aur p. bărbați dela 18 fl. în sus

" " " dame " 12 " " "

" argint " bărbați " 5 " " "

" " " dame " 6 " " "

" oțel și nikel " 2 " " "

Wecker " 1'50 " " "

Oroloage cu pendulă în rate pe lângă

1005 147— aceleași prețuri.

Primesc și schimb obiecte de lux,
cumpără pe lângă prețul cel mai înalt
posibil, aur și argint călcat.

— Telefon n-rul 438. —

Industria de lumină de ceară

St. Antonius

I. NEUHOLD & Comp.

Timișoara.

Str. Hunyadi, Bathányi, p. Dózsa,

colț cu statusa sf. Maria.

148 17-30

Fabrică de lumină de ceară artificială.

Distinsă cu premiul statului și cu
lauda personală a M. S. Regelui.

■ Fără fum și fără scurgere. ■

— Continuu lumină frumoasă. —

Comande se pot face mai simplu prin postă.

Cumpărăm ceară galbină de albine.

Telefon Nr. 622.

Recomandându-ne în atențiunea
On. Public și a On. preoților cu cele
mai bune lumină de ceară din patrie.

Cu toată stima:

I. NEUHOLD & Comp.

Diplomă de aur 1891. Oradea-Mare.

SCHÄFFER JÓZSEF

compactior. 1045 106—

ARAD, Strada Tabajdy Károly.

Execută tot felul de

lucrări de compactorie

dela executarea cea mai simplă până
la cea mai de lux. — Comandele din
loc și provincă se efectuează prompt
și punctal. — Lucru bun și solid.
Prețuri moderate. Serviciu punctal.